

Rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*)

Foto: Bram Koese

Bron: [Nederlands soortenregister](#)

De [rode Amerikaanse rivierkreeft](#) heeft een opvallend rode kleur van het lichaam en de scharen.

Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2015: Wijdverspreid in Europa, o.a. in Nederland, België, Frankrijk, Spanje, Portugal, Italië, Duitsland, Oostenrijk en Polen. De rode Amerikaanse rivierkreeft kan zich vestigen in heel Europa.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Deze en andere uitheemse rivierkreeftsoorten vreten onderwaterplanten en maken ze kapot. Dit heeft negatieve gevolgen voor inheemse soorten die afhankelijk zijn van deze planten, zoals diverse soorten vissen, amfibieën (in stilstaande wateren), kevers en vogels die broeden in waterplantenvegetaties. Deze negatieve effecten treden waarschijnlijk niet op grote schaal, maar vooral lokaal op.

Door de graaf- en graasactiviteiten van de kreeften raakt water troebel en komen er veel meer voedingsstoffen (nutriënten) in het water. Dit is ongewenst in wateren die juist helder moeten zijn. Deze kreeft is verder een vector voor de kreeftenpest. De kreeft is hier zelf niet gevoelig voor, maar de tegenwoordig zeer zeldzame inheemse rivierkreeft wel.

De kreeften kunnen ook sommige natuurherstelprojecten belemmeren. Door het vreten en kapotmaken van waterplanten zorgen de uitheemse rivierkreeften ervoor dat veenvorming moeizamer optreedt.

Effect op ecosystemendiensten^[2]

Er zijn geen effecten bekend.

Overige effecten

Er is geen effect bekend op de volksgezondheid, de kreeftenpest is niet gevaarlijk voor mensen. Kreeften kunnen op land lopen en in tuinen, speelplaatsen en zelfs in huizen komen. Dit kan overlast opleveren.

De kreeften graven holen in de rivieroeveren. De graafactiviteiten van de rode Amerikaanse rivierkreeft vormen een potentiële schadepost voor boeren en waterschappen als oevers en beschoeiingen worden aangetast, of teelten worden vernield. Ook de visserij kan schade ondervinden doordat de kreeften aas stelen, gevangen vissen eten en fuiken vernietigen.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de Unielijst van [EU-verordening 1143/2014](#).

Bron: [Europese risicobeoordeling](#)

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2015: verspreid over Nederland, vooral in West-Nederland, in de buurt van steden.

Effecten: zie onder 'Europa'.

Wet- en regelgeving

[EU-verordening 1143/2014](#)

De rode Amerikaanse rivierkreeft staat sinds augustus 2016 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld en gehouden als huisdier. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Als onderdeel van een beheersaanpak in Nederland, blijft (commerciële) bevissing en transport van levende kreeften voor consumptie mogelijk, mits verspreiding wordt voorkomen.

Wat te doen?

Particulieren en dierentuinen die deze soort al als huisdier in bezit hadden voordat de EU-lijst van kracht werd, mogen de dieren blijven houden totdat ze een natuurlijke dood sterven. Voorwaarden zijn wel dat de dieren niet kunnen ontsnappen en dat men zorgt dat ze zich niet kunnen voortplanten.

Het Ministerie van EZ maakt samen met provincies, water- en terreinbeheerders en andere experts eliminatie- en beheersplannen voor soorten op de Unielijst. Het gaat hierbij om plannen van aanpak voor populaties die in de natuur aanwezig zijn. (Commerciële) bevissing en transport van levende rivierkreeften voor consumptie blijft mogelijk als onderdeel van zo'n nationaal beheersplan. Voorwaarde is dat verspreiding van reproduceerbare delen bij transport en tijdelijke opslag wordt voorkomen. Dit betekent bijvoorbeeld dat het niet is toegestaan gevangen rivierkreeften voor consumptie tijdelijk op te slaan in oppervlaktewater in een bun, omdat hiermee een reëel verspreidingsrisico ontstaat van eieren en net uitgekomen jongen die vrouwtjes onder de staart bij zich dragen.

Meer info over de rode Amerikaanse rivierkreeft

Oorsprongsgebied

De rode Amerikaanse rivierkreeft komt oorspronkelijk uit het zuidoosten van Noord-Amerika.

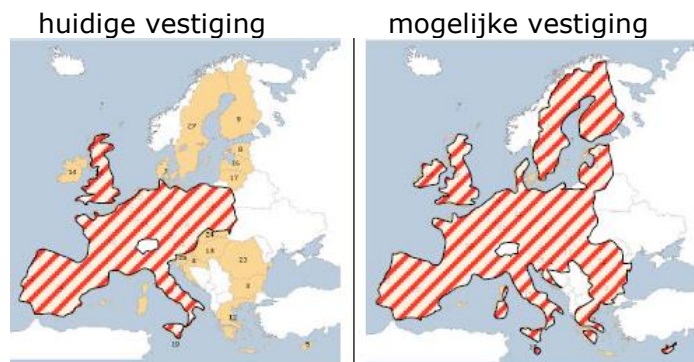
Habitat

De rode Amerikaanse rivierkreeft komt nu in Nederland vooral voor in ondiepe, stilstaande wateren. De kreeft past zich makkelijk aan en kan zich waarschijnlijk vestigen in een groot aantal habitats. Niet in water met een pH lager dan 5.5.

Introductieroute Europa

De rode Amerikaanse rivierkreeft is op vrij grote schaal geïmporteerd voor de handel (tuinvijvers en aquaria) en vervolgens ontsnapt of uitgezet. Ook werden levende kreeften geïmporteerd voor consumptie, die in de natuur zijn gekomen. Met het verplaatsen van bagger kan de kreeft verder worden verspreid. Doordat de kreeft vele kilometers over land kan lopen, kan het dier ook komen in water dat niet verbonden is met de huidige verspreidingsgebied.

Aanwezigheid in de EU

Introductieroute Nederland

De rode Amerikaanse rivierkreeft werd in ruime mate verhandeld en gehouden in tuinvijvers of aquaria. Waarschijnlijk is de kreeft ontsnapt of losgelaten op een aantal plaatsen in Nederland. Vanaf 1980 is deze kreeft ook (levend) geïmporteerd voor consumptie.

Aanwezigheid in Nederland

In 2015: verspreid over Nederland, vooral in west-Nederland, in de buurt van steden.

Verspreiding rode Amerikaanse rivierkreeft. Bron: waarneming.nl

Eerste waarneming in de Nederlandse natuur: 1985.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Sinds 2010 is het in Nederland verboden de rode Amerikaanse rivierkreeft uit te zetten in binnenwateren. De kans op introductie in Nederland is verder verminderd sinds de plaatsing op de EU-lijst in 2016. De rode Amerikaanse rivierkreeft heeft zich al gevestigd in Nederland. De kreeft blijkt goed bestand tegen de Nederlandse winters. Ze kunnen over land meerdere kilometers per nacht lopen. Sinds 2000 neemt het aantal meldingen explosief toe.

Risicobeoordeling

[Risicobeoordeling voor Nederland](#)
[Europese risicobeoordeling](#)

Bronnen

[Nederlands soortenregister](#)
[Risicobeoordeling voor Nederland](#)
[Europese risicobeoordeling](#)
 EU-factsheet

Laatste update: 13-7-2016